

Prof. Remigiusz Grochal, ASP Gdańsk

dziedzina: sztuki plastyczne, dyscyplina: sztuki projektowe

Wydział Architektury i Wzornictwa,

Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku

80-836 Gdańsk, ul. Targ Węglowy 6

Adres e-mail: grorem@gmail.com

R E C E N Z J A

Pracy doktorskiej, dorobku oraz działalności artystycznej

Mgr Katarzyny Lewoc

sporządzona w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej: sztuki projektowe.

Gdańsk, 25.03.2019 r.

Recenzja pracy doktorskiej Pani magister Katarzyny Lewoc pod tytułem :
„Projekt wnętrza budynku terapii rodzinnej w ramach scenografii do filmu
***The program*”.**

Wykonanej na Wydziale Architektury Wnętrz i Scenografii w pod kierunkiem: promotora prof. ASP, dr hab. Bartosza Hungera

Opinia niniejsza została sporządzona na podstawie otrzymanej dokumentacji na którą składają się :

1. Wymagane w postępowaniu doktorskim, dokumenty i informacje. Całość materiału przekazana została również, w formie zapisu na nośniku CD
2. *Dorobek Artystyczny, Dydaktyczny, Organizacyjny*.- 120 stronicowy ilustrowany tom.
3. *2012- 2016 Portfolio Katarzyna Lewoc*- 123 ilustrowane strony, podzielone na 2 zasadnicze części- *Dorobek artystyczny i Dorobek dydaktyczny*.
4. Praca doktorska- 125 stronicowy tom, zatytułowany jw., podzielony na 4 rozdziały.

Pani mgr Katarzyna Lewoc urodziła się w 1987 roku. Jej dominującym zainteresowaniem przez lata była gra w koszykówkę i rysunek. Ostatecznie podjęła swoje pierwsze studia w 2006 roku na kierunku Stosunki Międzynarodowe w Uniwersytecie Łódzkim, a następne równoległe już w ASP na Wzornictwie. W roku 2008 poświęca się wyłącznie studiom w ASP, gdzie od początku rozszerza swoje zainteresowania i zaangażowanie w dodatkowe aktywności, np. w organizację Międzynarodowego Festiwalu Łódź Design- pełnienie funkcji koordynatora wystaw przez następne 6 lat.

Na 3 roku studiów Panią Katarzynę Lewoc zainteresowała specjalizacja- architektura wnętrz, w pracowni prof. Małgorzaty Siwek i dr hab. Bartosza Hungera.

Również w tym czasie nastąpiło intensywne poznawanie projektowania wystawiennictwa.

Sukces współautorski, w konkursie na projekt wnętrza Pododdziału Chemioterapii Jednego Dnia, oraz idąca za tym realizacja, ugruntowały przekonanie o właściwym wyborze studiów przez Kandydatkę. Kontynuacją tematu medycznego była praca magisterska pt. *„System informacji kierunkowej i aranżacja wnętrza ośrodka pediatrycznego dr Janusza Korczaka w Łodzi”*, także zrealizowana. Bezpośrednio po ukończeniu studiów, dzięki wcześniejszym doświadczeniom, Absolwentka podjęła pierwsze poważne zlecenia wystawiennicze. Aktualnie w ramach własnego pracowni *2x3 studio kreatywne*.

Poważny w skutkach dla dalszej przyszłości Doktorantki, okazał się zaczęty w czasie studiów flirt ze scenografią, który przekształcił się z czasem w poważne zaangażowanie profesjonalne.

Rok 2012 to początek zatrudnienia w łódzkiej ASP na stanowisku asystenta.

Pracownia Projektowania Mebli, Pracownia Projektowania Przestrzeni Wystawienniczej, Pracownia Ergonomii Projektowej oraz Pracownia Projektowania Wnętrz Uniwersalnych to kolejne miejsca w których Kandydatka rozwija swoje kwalifikacje artystyczno naukowe i dydaktyczne, równocześnie pełniąc funkcję opiekuna koła naukowego KOŁOdoKWADRATU, oraz Wydziałowego Koordynatora Programu Erasmus.

Dorobek Artystyczny, Dydaktyczny, Organizacyjny

Informacje pisane w formie chronologicznego zestawienia, obejmują: dokonania artystyczne - 3 strony, dokonania dydaktyczne- 2 strony, dokonania organizacyjne- 1 strona. Pozostałe 108 stron załączników, to próba zilustrowania wymienionych wyżej pozycji. Wśród dokonań artystycznych wyodrębniłem 4 rodzaje aktywności twórczej aktywności Kandydatki: scenografie filmowe- 12, większe i mniejsze opracowania graficzne- 18, koncepcje, projekty i realizacje wystawiennicze- 27, oraz 2 opracowania wnętrza w zespole.

Zacznę od słów Keitha Heringa które w jakimś stopniu usprawiedliwią mój wywód: „*Ja rysuję, ty czytasz, możesz wyczytać, co zechcesz, to Twoja decyzja.*”.

W odniesieniu do najliczniejszych dokonań scenograficznych i wystawienniczych zabrakło choćby fragmentarycznych projektów. Załączone fotografie kadrów z filmów nie są miarodajnym źródłem informacji o zamysłach Projektantki. Brak śladów dokumentacji wykonawczej czy koncepcyjnej, projektowanych ekspozycji, w dużej mierze pozostawia interpretacje prezentowanych ujęć fotografowi a następnie odbiorcy. W notkach dotyczących poszczególnych dokonań wystawienniczych Autorka posługuje się swobodnie i zamiennie określeniami koncepcja, aranżacja, projekt, dowolnie je zestawiając ze sobą, nie przywiązując wagi do istotnych różnic w ich znaczeniu. Wymienione powyżej zastrzeżenia nie pozbawiają wartości wielu z prezentowanych dokonań. Z uznaniem chce wymienić opracowania graficzne dla *Międzynarodowego Festiwalu Jazzowego* z 2014r, (projekt czy aranżacja?)- wystawy *Karl Dedecius. Literatura. Dialog. Europa* z 2015 r., wystawy w ramach *Łódź Design 2015 i 2016*, wystawa *Dziedzictwo dwóch kultur*, dla Muzeum Miasta Łodzi, *Inside The Box* 2016. Trzeba również wspomnieć o scenograficznym tle kadrów z filmu *Stwór*, dzieło współautorskim, jak zrozumiałem. Skromne ilustracje wskazują na dbałość projektantki o najdrobniejsze szczegóły oraz budowanie nastroju fotografowanej sceny. Również warto wspomnieć o scenograficznym zespołowym wkładzie doktorantki w pełnometrażowy film *Małe sztuczki*. Film został laureatem szeregu nagród festiwalowych i wyróżnień, raz nawet ze wskazaniem na wysoki poziom scenografii. Większość dorobku Doktorantki związanego z filmem, dotyczy etud filmowych. Zrealizowała ich 12 i jak sama

wspomina, twórczość scenograficzna staje się najważniejszym polem jej aktywności twórczej.

Dorobek dydaktyczny

Spółeczność Wydziału powierzyła Kandydatce bardzo odpowiedzialne role dydaktyczne w kolejnych pracowniach: Pracownia Projektowania Mebli, Pracownia Projektowania Przestrzeni Wystawienniczej, Pracownia Ergonomii Projektowej oraz Pracownia Projektowania Wnętrz Uniwersalnych.

Załączona dokumentacja zawiera przykłady studenckich odpowiedzi na zadane tematy. Co ważne wyraźnie daje się odnaleźć związki i dobre wykorzystanie własnych doświadczeń zawodowych Doktorantki, zwłaszcza w projektach koncepcyjnych ekspozycji.

Praca doktorska

Większość zawartości pierwszych 3 rozdziałów tego tomu zawierają informacje wprowadzające, powiązane dalej ze szczegółami produkcji filmowej, opracowane na podstawie wielu źródeł, i tak :

1. NARZĘDZIA ODDZIAŁYWANIA WIZUALNEGO

Powiązane z kompozycją i wizualnym językiem filmu

2. METODOLOGIA TWORZENIA SCENOGRAFII FILMOWEJ- z definicją i fazami projektowania scenografii.

3. PSYCHOLOGIA ŚRODOWISKOWA A PROJEKTOWANIE WNĘTRZ-o percepcji środowiskowej i związkach między psychologią środowiskową a tworzeniem architektury terapeutycznej

4. OPIS PRACY PROJEKTOWEJ- o scenariuszu, wytycznych reżysera, analizie postaci, łamaniu scenariusza, o założeniach, szkice, projekt.

Prezentowany projekt scenografii jest efektem wykonania przez Autorkę szeregu wymienionych kroków. Tekst scenariusza przedstawiony został w skrócie, również sugestie reżyserskie to tylko kilka ogólnych uwag. W założeniu miała powstać scenografia do pełnometrażowej produkcji filmowej. Prezentowana dokumentacja techniczna przy wszystkich zastrzeżeniach Autorki, ma znamiona koncepcji projektu budowlanego. Zastanawiam się, na ile decyzja o wybudowaniu tak zobowiązującego obiektu architektonicznego (trwałego- sądząc ze struktury ścian), odpowiadającego funkcjonalnie scenariuszowi, jest realna w sercu gór?, co na to budżet filmu?. Inaczej mówiąc, czy sam projekt w warstwie technicznej nie jest nazbyt zaawansowany? Ostatecznie pewnie powstał by w studiu filmowym, o czym wspomina sama Autorka. Scenariusz filmu osadzony jest w większości we wnętrzach. Wizualizacje jako zapis projektowy, są niestety zdeterminowane

przez powszechnie stosowane przez młodych projektantów narzędzia, a mają wyrażać, jak sądzę pożądaną przez Autorkę nastrój zdecydowanie minimalistycznych i chłodnych wnętrz, choć intencją miało być miejscami ciepło domowe. Uważam też, że fragmentaryczne kadrowanie widoków wnętrz nie jest tożsame z decyzjami reżysera czy operatora. Chyba, że chodzi o założenie sceniczne, teatralne. Domyślam się też, że inne istotne atrybuty wnętrz, rekwizyty, związane z funkcjami im przypisanymi, zostaną uzupełnione w dalszej kolejności, nawet jeżeli fabuła osadzona jest daleko w przyszłości. Zastanawiam się, jakich narzędzi chce użyć Autorka dla oddziaływania deprivacją sensoryczną na użytkownika, inaczej jak chce i w których wnętrzach wyłączyć część jego postrzegania zmysłowego? Szkoda, że Autorka zrezygnowała z obszerniejszych szkiców, z pracy z makietą, oraz badanie kątów pracy kamery, które zweryfikowałyby być może proporcje pomieszczeń. Same rysunki techniczne posiadają kilka niekonsekwencji. Charakter bryły architektonicznej wynika jak sądzę z założeń scenariusza i właściwie nie warto kontestować jego relacji z otoczeniem. Pani Katarzyna Lewoc jest w trakcie rozwijania własnego języka wyrazu, narzędzi ekspresji i zapisu projektowego. Zwróciłem uwagę na brak przedstawień projektów scenografii i wystaw jako takich. Idea tytułowego projektu doktorskiego z pewnością znalazła swój wyraz z powodzeniem, w prezentowanym materiale ilustracyjnym, zresztą jak zrozumiałem, przy akceptacji reżysera. Prezentowane opracowanie jest koncepcyjne, a więc niepełne. Zapewne technika minimalistycznych wizualizacji dobrze oddaje próbkę klimatu i nastroju fabuły filmu. Pani Katarzyna Lewoc w swojej 5- 6 letniej, karierze, podejmowała wiele różnych kierunków zainteresowań, tych twórczych również. Takie postawy wykazują osobowości niebanalne o niespokojnej twórczo ciekawości. Często takie próby samookreślenia czy zdefiniowania kierunku swego rozwoju, mogą powodować, siłą rzeczy, powierzchowność dotykania obszarów zainteresowania, a przez to stanowić formę samoograniczenia. Otwarcie zbyt wielu drzwi i związane z tym rozterki, mogą Doktorantce towarzyszyć zawsze i nie będzie to nic nienaturalnego. Niewątpliwie to zaleta odebranego w wykształcenia w Akademii. Dojrzałość twórcza będzie polegała na umiejętności podejmowania właściwych wyborów, których szczerze Pani życzę.

Konkluzja:

Celem prezentowanej pracy, była niewątpliwie potrzeba Autorki wykazania się opanowaniem warsztatu scenografa filmowego i stworzenie dzieła o oryginalnej wartości. Zważywszy na relatywnie niewielkie doświadczenie Doktorantki w tej materii, z uznaniem odnoszę się do Jej wysiłków i zaangażowania w aktywności związane z projektowaniem scenografii filmowej, zwłaszcza, że jak rozumiem nie był to w żadnym momencie Jej kierunek studiów. Ilość dorobku Kandydatki w tym zakresie jest spora, jak na 6 lat po studiach,

zwłaszcza, że na koncie Pani Lewoc znajdują także projekty i realizacje ekspozycji, projekty grafiki użytkowej, koncepcje projektów wnętrz oraz absorbująca praca w uczelni.

Jak w przypadku projektów graficznych daje się zaobserwować rozwój autorskiego warsztatu projektowego, tak realizacje scenografii- przynajmniej zaprezentowane kadry nie pozwalają na odnalezienie ręki Autorki. Być może czytelnej w samych zapisach projektowych- w projektach, w szkicach, użytych w materiałach śladowo. Scenografia zdecydowanie jest uznana, odrębną formą twórczości artystycznej i jako taka powinna posługiwać się w projektach własnym językiem.

Opisany w rozprawie proces oraz efekt działań został przeprowadzony w oparciu o dobrą znajomość problematyki i narzędzi towarzyszących scenografowi. Zdarza się, że kreacje wirtualne wybierane są przez twórców z powodu niepewnego warsztatu manualnego. W przypadku Pani Lewoc nie stwierdziłem dysfunkcji tego rodzaju i nieco brakuje mi szerszego używania tych narzędzi do artykułowania swoich projektów. Wizualizacje niestety unifikują sam zapis i co gorsza odbiór prezentowanych idei.

Załączona dokumentacja jest podsumowaniem pracy młodej projektantki oraz Jej działalności dydaktycznej. Kompetencje i talent pozwoliły doktorantce osiągnąć dotychczasowy poziom artystyczny w krótkim czasie. Suma tych doświadczeń oraz kontestujący charakter Doktorantki, rokuje obiecująco jeśli chodzi o Jej dalsze zaangażowanie w rozwój teorii i praktyki projektowej oraz dydaktyki. Oczekuję, że pod wieloma względami głos Doktorantki w dyskusji wypracuje oryginalny charakter języka twórczego. Zaprezentowany, dotychczasowy dorobek pozwala uznać prezentowaną pracę za istotną w dla poruszanej materii.

Dobrze oceniam efekty działalności artystyczno- projektowej Doktorantki i w odniesieniu do wymagań art. ustawy z dn. 14.03.2003r. (dz. U. z 2003 r., nr 65, poz. 595, Dz. U. 2005 r. nr 164, poz. 1365, Dz. U. z 2011 r. nr 84 poz. 455) **Tym samym uprzejmie informuję Szanowną Radę Wydziału Wzornictwa i Architektury Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi, o istotnej, w moim przekonaniu, wartości pracy doktorskiej Pani mgr Katarzyny Lewoc oraz, że przedłożona, recenzowana przeze mnie praca spełnia wymagania stawiane pracom doktorskim przewidziane w art. 13 ustawy z dnia 14 marca 2003 „ O stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki”.** Popieram też wniosek o nadanie Pani mgr Katarzynie Lewoc stopnia naukowego doktora w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki projektowe.

prof. dr hab. Remigiusz Grochal